

debate ostal le še izbruh: »Iz vas tako ne bo nič, ko ste sami šlosarji!« Na to smo planili kot lačen pes na kost in od tedaj se neuradno imenujemo AO Šlosar. Tako — in smer naj se imenuje Šlosarska! Če koga to prehudo zbode, naj dá naziv v narekovanje ali pa naj ga — ampak le za lastno rabo — posloveni.

* * *

P. S.: To sem spisal leta 1968, pa takrat nisem objavil; prepričan sem bil, da se bo metoda hitro uveljavila z ustnim izročilom. Očitno so vsi moji soplezalci molčali kot grob, saj opažam, da še sedanji rodovi plezajo prvenstveno na klasičen način. Tako se čutim prosvetiteljsko obvezanega, da z metodo vendarle seznanim širše plezalno občestvo.

ZA VSAKEGA, KDOR HOČE, BO PRIŠEL TISTI DAN

SPOMINI POD OLIVNO ZELENO BARVO

MATJAŽ ČUK

Sedim v veliki učilnici na tečaju za komandirje odeljenja. To ni bila moja volja; nikoli nisem želel ukazovati ljudem.

Na odru stoji oficir. Njegove besede se izgublajo nekam daleč, daleč v brezkončnost, neresničnost. Sedim in poslušam — a ne slišim. Moje misli so se namreč že zdavnaj preselile iz tega mračnega prostora v čisto drug svet — v svet gorá...

Skozi velika okna me božajo blagi sončni žarki. Sprašujem se, ali bo končno le prišel tisti dan, ki ga tako težko čakam, ki bo pomenil za vedno konec in si bom lahko rekel: »Pojdi, kamor hočeš, delaj, kar hočeš, svoboden si!«

Enakomeren, globok oficirjev glas me zaziblje v svet spominov. Kako čudovita stvar so pravzaprav ti spomini! Ko si od vsepovsod zaprt in ne vidiš izhoda, se jih oprimeš kot rešilne bilke, ki te varno popelje iz krute resničnosti v čisto drug svet — samo tvoj svet...

Vsakokrat, ko se mi ponudi priložnost, izkoristim to možnost in se prepustim spominom...

Kako je že bilo...?

POD TRENTSKIM PELCEM

Bilo je oblačno, vrhovi so bili zadelani v goste megle. Nikakor se ni hotelo zjasniti, dnevi dopusta pa so se tako neusmiljeno bližali koncu. Hotela sva na Mangrt, a sva se že v Trenti premislila. Zapeljala naju je cesta — pravzaprav, če sem pošten, le želja po neznanem. »Saj greva samo pogledat!« sva si oba dejala. Pa je šlo kar naprej in naprej, po cesti, ki je bila čudno ozka in ki bi prav gotovo zaslužila opozorilo »Ni za vrtoglave!« Šlo je vse višje in višje prek kamenja in vej do velike skale, ki je nepreklicno pomenila konec.

Stopila sva iz avta in si pobleže ogledala položaj. Ohoho, višinomer kaže kar 1500

metrov! Takoj nama je bilo jasno, da se ta najina pot ne bo končala samo z ogledom.

Bila sva pod Trentskim Pelcem in sva se seveda odločila, da na vsak način poskusiva splezati nanj.

Takoj za tisto veliko skalo se je najina cesta nadaljevala. Začuda se je brz, ko sva prešla Vršič, zjasnilo in sva tako gledala kaj čudno sliko: gore na eni strani so bile zavite v goste megle, medtem ko so se Trentske gore kopale v soncu. Imela sva torej sonce, ko sva stopala po široki, dobro ohranjeni cesti, ki so jo kdo ve kdaj, prav gotovo pa pred prvo svetovno vojno, zgradile neke pridne, nama neznane roke.

No, kakorkoli je že bilo, ta najina cesta naju je pripeljala do ljubke kočice sredi trav s čudovitim razgledom po Triglavskem pogorju. Bila sva v vznožju gore, ki je nisva poznala in na katero sva želela splezati. Sedla sva na klop pred kočico in z očmi iskala najlažjo pot na vrh. Megle, ki so se podile čez grebene, so grozile, da bodo vsak trenutek zagrnile goro. Vedela sva, da si bova morala presneto dobro vtisniti v spomin ključne prehode, da se bova pozneje znašla v strmini.

VEČNO NEODGOVORJENO VPRAŠANJE

Goro je zagrnila megla. Šla sva po spominu, tistem čudovitem občutku, ki je dan ljudem. Podoba gore naju je varno vodila navzgor prek številnih pasti in zaprek. Saj ni težko hoditi takole po brezpotju. Treba je le imeti srce in bistro glavo. Z leti si pridobiš nezgrešljiv občutek, ki te le redkokdaj prevara in te varno vodi prek vseh težav in ovir na vrhove.

Po strmi grapi sva se prebila na greben. Pred nama je bil le še kratek skok in za njim lahek greben. Čez nekaj minut sva stala na Trentskem Pelcu.

Vrh. Koliko jih je že bilo, takih in drugačnih, težkih in lahkih, lepih in manj lepih! Kaj neki nas žene, da se vselej vračamo v ta brezčutni svet kamenja in

prepadov? Lepota? Želja po potrditvi samega sebe? Iskanje stika z naravo, potreba po spremembi? Izzivanje nevarnosti? Ali le preprost beg iz dolgočasnosti vsakdanjega življenja?

Stala sva na vrhu in gledala v meglo. V čisto običajno meglo, kot jo lahko ničkolikokrat vidimo po dolinah. Zakaj sva hodila gledat to isto meglo tako daleč in visoko? Mar ni res, da utripa človeku srce hitreje, ko stoji pred neznanim v pričakovanju, negotovosti, strahu, ko stoji pred doživetjem, za katerega ne ve, kako se bo končalo? Ni to pobeg iz utečenih tirnic vsakdana, ujetega v neprekinjen enoličen krog brez izhoda? Je to iskanje vsaj dela svobode, ki so jo imeli naši predniki? Morda beg iz utesnjenosti sodobnega življenja?

Spustila sva se navzdol. Pazljivo, korak za korakom po strah zbujujoči strmini. Na takih mestih si preprosto ne smeš privoščiti spodrslija. Tu ni popravljanja napak, zaustavljanja na pol poti ali omahovanja. Je le boj — pošten, odkrit boj za lastno preživetje. Tu ne moreš odstopiti — kot pri smučanju. Obstaja le dvoje: ali pre-magaš ovire, ki se ti postavljajo na poti, ali pa... Ne, na ono drugo ne smeš niti pomisliti. Preveč dragoceno je življenje, da bi ga mogli kar tako zapraviti.

BILO JE STRAŠNO ZRAČNO

Velik kamen se nama je odvalil od srca, ko sva stopila na »trdna tla«. Priznam, strah me je bilo zgoraj v strmini. Lagal bi, če bi to zanikal. Vedno me je strah, ko takole izpostavljam svoje življenje. Toda — kakšno bi bilo življenje brez tveganja? Da bi lahko dosegel vse, kar bi hotel? Bi bilo še tako zanimivo, bi imelo smisel? Življenje — to je pravzaprav le stalen boj, v katerem nenehno zmaguješ in izgubljaš. Nekdo od naših alpinistov je rekel: »Bolje je živeti samo en dan kot lev, kakor celo življenje kot ovca!«

Ko sva prišla v Bovec, se je ulilo. Zbežala sva v prvo gostilno ob cesti. Prijeten je občutek, ko takole sediš pod streho ob zasluženem pivu, medtem ko zunaj dežuje. Zadovoljna sva z današnjim dnem. Popila sva pivo in se odpravila naprej. V Ključah sva zopet napravila »neumnost«: premamili so naju klini in spet sva se morala boriti. Bilo je obupno zarjavelo, opuščeno, hudo pomanjkljivo, — predvsem pa strašno zračno...

Navzdol sva potem našla drugo pot, pa kljub temu ni šlo čisto brez plezanja.

Dovolj je bilo za danes. Pred nama je samo še prašna cesta v dolino Bavšice. Nič več vznemirjenj, le še skroma večerja in zaslužen počitek.

Večerj se. Na zahodu se zbirajo težki

deževni oblaki. Še zadnjič pogledava v mračne gore. Dan se poslavlja. Leževa v šotor in utrujena zaspiva.

* * *

Iz sanjarjenja me predrami oster oficirjev glas. Da, še kar naprej sedim v veliki učilnici na tečaju za komandirje odeljenja. Oficir pa še vedno govori: o naših pravičah, dolžnostih, odgovornostih, vojaški organizaciji...

Vendar ga ne slišim; vidim le oddaljen privid gorā in domačo hišo — in občutim strašno željo, da pobegnem iz tega sveta...

Ah, sedaj vem, da bo tudi zame prišel tisti dan!

VODA, OBLAKI IN VRHOVI VELIKE NEZNANE DEŽELE

KITAJSKA POD PRSTI

Presneti, kako tečejo, skoraj so me že ujeli! Padam, se spet dvignem in se poganzam naprej čez neskončno riževo polje, po nogah pa se mi lepjo ogabne pijavke. Ne bo šlo več, le nekaj metrov so še od mene. Toda tam je zid; morda je to moja rešitev. Moje roke, šibke od ne-dejavnosti, se nenadoma spomnijo nekdanje slave. Plezam, centimeter za centimetrom, proti vrhu zidu. Še obupan zagon — in rešen sem. Tam me čaka bleščeča rdeč R5, ki ga vozi čudovito kitajsko dekle iz videa Davida Bowieja. »Le vstopi, revolucionar!« mi pravi.

Vendar se zbudim prav tedaj, ko sanje postanejo prijetne. Ne morem spet zaspiti, pa premišljam. No, kaj pa sploh vem o Kitajski? Malo ali nič, čeprav vem vse o najtežjih vzponih vseh celin; ure in ure lahko govorim o ameriških razpokah, ki jih nisem nikoli videl, a jih poznam bolje od samega sebe. Odločil sem se: z Michelom bom šel na Kitajsko in tam posnel film o plezanju. Za letos z bogom načrtovanje treninga, nobenih tekmovanj, pač pa polletje počitka.

»Čudovite pečine, sanjske stene,« mi zagotavlja Michele in opleta s turistično karto. Utonem nazaj v sanje: kitajsko dekle drvi z dvesto na uro na steno; končno mirno zaspim in se čutim nadvse krepkega.

Še hitreje pa je letalo, ki me v 24 urah pripelje iz Rima v Hongkong in že sem v Aziji, kjer me na letališču preseneti oster vonj in kjer nadležna vlaga kar pronica vame. Tako bo ves mesec.

HUDOURNIKI PADAJO Z NEBA

Od tod se zadnji branik Zahoda (sila udoben boeing) vrača nazaj in Vzhod se mi prikaže v obliki neopredeljivega dvomotor-